

Dokument: Štátny vzdelávací program ISCED 3A (nová koncepcia)

Obsahový vzdelávací štandard pre gymnáziá a stredné odborné školy

Povinné čítanie: autori a literárne diela - slovenská literatúra

Poézia

H. Gavlovič: Valaská škola – mravív stodola (vlastný výber)

J. Kollár: Předzpěv zo Slávy dcery

S. Chalupka: Mor ho!

A. Sládkovič: Marína (vlastný výber)

J. Botto: Smrt' Jánošíkova

I. Krasko (vlastný výber), odporúčaná zbierka Nox et solitudo

J. Smrek (vlastný výber) odporúčaná zbierka Cválajúce dni

R. Dilong (vlastný výber)

M. Válek: (vlastný výber), odporúčaná zbierka Dotyky

M. Rúfus (vlastný výber), odporúčaná zbierka Zvony

J. Urban (vlastný výber)

Próza

M. Kukučín: Keď báčik z Chochoľova umrie

J. G. Tajovský: Maco Mlieč

B.S. Timrava: Ťapákovci

M. Kukučín: Dom v stáni

J. Cíger Hronský: Jozef Mak

D. Chrobák: Drak sa vracia

A. Bednár: Kolíska

L. Mňačko: Ako chutí moc

D. Dušek: Kufor na sny

Dráma

J. Palárik: Dobrodružstvo pri obžinkoch

J. G. Tajovský: Statky-zmatky

I. Bukovčan: Kým kohút nezaspieva

M. Lasica – J. Satinský: Soiree

Inojazyčná literatúra

Dráma:

Sofokles: Antigona

W. Shakespeare: Hamlet

Molière: Lakomec

Próza:

E. M. Remarque: Na západe nič noveho

A. S. Puškin: Kapitánova dcéra

J. D. Salinger: Kto chytá v žite

Názov dokumentu:**CIEĽOVÉ POŽIADAVKY NA VEDOMOSTI A ZRUČNOSTI MATURANTOV
ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A LITERATÚRY – nová koncepcia****Požadované vedomosti – autori a diela**

(podčiarknuté diela sú tie, ktoré neuvádzajú obsahové štandardy, ostatné sú zhodné)

S. Chalupka: Mor ho

J. Kráľ: Zakliata panna vo Váhu a divný Janko

J. Botto: Smrť Jánošíkova

Sofokles: Antigona

W. Shakespeare: Hamlet

M. Kukučín: Keď báčik z Chochoľova umrie

H. Balzac: Otec Goriot

B. Slančíková -Timrava: Ťapákovci

J. G. Tajovský: Statky-zmätky

I. Krasko: Nox et solitudo

J. Smrek: Cválajúce dni

D. Chrobák: Drak sa vracia

J. C. Hronský: Jozef Mak

E. M. Remarque: Na západe nič nového

L. Mňačko: Ako chutí moc

J. D. Salinger: Kto chytá v žite

D. Mitana: Nočné správy

M. Válek: Dotyky

M. Rúfus: Zvony

I. Bukovčan: Kým kohút nezaspieva

Učebné osnovy a vzdelávací štandard - 1. a 2. ročník gymnázia**1. tematický celok: Epická poézia – veršový systém****Povinní autori a diela:**

H. Gavlovic: Valaská škola – vlastný výber;

S. Chalupka: Mor ho!;

J. Botto: Smrť Jánošíkova.

Odporúčani autori:

J. Kráľ: Zakliata panna vo Váhu a divný Janko;

A. Sládkovič: Detvan;

K. H. Mácha: Máj.

2. tematický celok: Krátka epická próza – poviedka**Povinní autori a diela:**

M. Kukučín: Keď báčik z Chochoľova umrie;

J. G. Tajovský: Maco Mlieč.

Odporúčani autori a diela:

M. Kukučín: Mišo, Regrúti;

Timrava: Pomocník, Za koho íst?;

J. G. Tajovský: Mamka Pôstková.

3. tematický celok: Lyrická poézia – metrika

Odporúčani autori (diela podľa vlastného výberu):

P. O. Hviezdoslav,
S. H. Vajanský,
A. S. Puškin,
M. J. Lermontov,
G. Byron,
J. W. Goethe,
S. Petofi.

4. tematický celok: Krátka epická próza – novela

Povinný autor:

Timrava: Ľapákovci.

Odporúčani autori a diela:

J. M. Hurban: Od Silvestra do Troch kráľov;
J. Kalinčiak: Púť lásky;
M. Kukučín: Tichá voda, Neprebudený; Mladé letá;
Timrava: Bez hrdosti, U Kanátov;
J. G. Tajovský: Kosec Môcik;
T. Vansová: Vlčia tma, Suplikant;
J. Jesenský: Slovo lásky, Elenka;
B. Bjornson: Synnove zo Solbakkenu;
L. N. Tolstoj: Kozáci.

5. tematický celok: Epická poézia – jamb

Odporúčani autori a diela:

J. Kráľ: Zakliata panna vo Váhu a divný Janko;
A. Sládkovič: Detvan;
S. Chalupka;
J. Botto (podľa vlastného výberu);
S. H. Vajanský (podľa vlastného výberu);
P. O. Hviezdoslav: Hájnikova žena, Ežo Vlkolínsky;
M. Rázus: balady (vlastný výber);
A. S. Puškin: Eugen Onegin;
S. Jesenin: Anna Sneginová.

6. tematický celok: Veľká epická próza – román

Povinní autori a diela:

A. S. Puškin: Kapitánova dcéra;
M. Kukučín: Dom v stráni.

Odporúčani autori a diela:

J. M. Hurban: Olejkár;
J. W. Goethe: Utrpenie mladého Werthera;
V. Hugo: Chrám Matky Božej v Paríži;
S. H. Vajanský: Suchá ratolesť;
T. Vansová: Sirota Podhradských;
G. de Maupassant: Miláčik;
H. Balzac: Otec Goriot,
Ch. Dickens: Veľké nádeje;
A. Jirásek: Filozofská história.

7. tematický celok: Lyrická poézia – štylizácia

Povinný autor:

I. Krasko – vlastný výber.

Odporúčani autori (diela podľa vlastného výberu):

F. Petrarca,

P. O. Hviezdoslav,

S. H. Vajanský,

V. Roy,

M. Rázus,

E. B. Lukáč,

S. Petofi,

A. S. Puškin,

M. J. Lermontov,

J. V. Sládek.

8. tematický celok: Dramatická literatúra – všeobecné otázky

Povinní autori a diela:

W. Shakespeare: Hamlet;

J. G. Tajovský: Statky-zmätky.

Odporúčani autori a diela:

F. Schiller: Úklady a láska;

V. Hugo: Hernani;

A. S. Puškin: Boris Godunov;

H. Ibsen: Pani z prímoria;

P. O. Hviezdoslav: Herodes a Herodias.

9. tematický celok: Epická poézia – časomiera

Povinný autor a dielo:

J. Kollár: Predspev zo Slávy dcery.

Odporúčaný autor:

J. Hollý: Svatopluk – vlastný výber z eposu.

10. tematický celok: Krátka epická próza – vnútorný monológ

Odporúčani autori a diela:

M. Urban: Výkriky bez ozveny – vlastný výber;

S. H. Vajanský – vlastný výber;

J. Jesenský: Slovo lásky, Koniec lásky;

J. Hrušovský – vlastný výber

I. Horváth – vlastný výber;

A. P. Čechov: Dom s mezanínom;

K. Hamsun: Viktória;

R. Rolland: Peter a Lucia;

T. Mann: Smrť v Benátkach.

11. tematický celok: Lyrická poézia – druhy lyriky

Povinní autori a diela:

A. Sládkovič: Marína – podľa vlastného výberu;

I. Krasko – podľa vlastného výberu.

Odporúčani autori (diela podľa vlastného výberu):

J. Botto,
S. H. Vajanský,
J. Jesenský,
M. Rázus.
S. Jesenin;
E. Ady – podľa vlastného výberu;
E. Browningová: Portugalské sonety;
F. Šrámek: Splav.

12. tematický celok: Dramatická literatúra – komická dráma

Povinní autori a diela:

J. Palárik: Zmierenie alebo Dobrodružstvo pri obžinkoch;
Molière: Lakomec.

Odporúčani autori a diela:

J. Hollý: Gel'o Sebechlebský, Kubo;
J. G. Tajovský: Ženský zákon;
I. Stodola: Čaj u pána senátora;
W. Shakespeare: Skrotenie čertice;
O. Wilde: Je dôležité mať Filipa;
G. B. Shaw: Pygmalion.

Učebné osnovy a vzdelávací štandard - 3. a 4. ročník gymnázia

13. tematický celok: Veľká epická próza – druhy románu

Povinní autori a diela:

M. Kukučín: Dom v stráni;
J. C. Hronský: Jozef Mak,
E. M. Remarque: Na západe nič nového

Odporúčani autori a diela:

S. H. Vajanský: Suchá ratolesť, Letiace tiene;
Milo Urban: Živý bič;
G. Vámoš: Odlomená haluz;
L. N. Tolstoj: Vojna a mier, Anna Kareninová;
F. M. Dostojevskij: Zločin a trest;
Zs. Moricz: Šťastný človek;
J. London: Martin Eden;
F. Werfel: Štyridsať dní Musa Daghu;
F. Mauriac: Therese Desqueyruoxová;
E. M. Remarque: Víťazný oblúk

14. tematický celok: Krátka epická próza - nespôľahlivý rozprávač

Povinní autori a diela:

Timrava: Ťapákovci;
J. G. Tajovský: Maco Mlieč;

Odporúčani autori a diela:

Timrava: Bez hrdosti;
J. G. Tajovský: Apolienu;
G. Vámoš: Editino očko;

J. Škvorecký: Prima sezona;
Belo Kapolka: Možno ho ešte stretnem, v zbierke Kanadské smreký;
E. Hemingway: Starec a more.

15. tematický celok: Lyrická poézia – voľný verš

Povinní autori (zbierka podľa vlastného výberu):

J. Smrek,
R. Dilong.

Odporúčani autori (zbierka podľa vlastného výberu):

E. B. Lukáč,
L. Novomeský,
J. Kostra,
V. Beniak,
A. Rimbaud,
S. Mallarmé,
P. Valery,
W. Whitman,
J. Wolker,
J. Seifert.

16. tematický celok: Veľká epická próza – reťazový kompozičný postup

Povinní autori a diela:

D. Chrobák: Drak sa vracia;
J. C. Hronský: Jozef Mak.

Odporúčani autori:

M. Urban: Živý bič;
Ľ. Ondrejov: Zbojnícka mladosť, Jerguš Lapin;
M. Figuli: Tri gaštanové kone;
J. Giono: Spev sveta;
Ch. Ramuz: Pastvina Derborence;
J. Linnankoski: Pieseň o červenom kvete;
E. Claes: Herman Coene;
K. Hamsun: Požehnanie zeme;
M. Gorkij: Makar Čudra;
J. F. Cooper: Stopár;
J. Conrad: Srdce temnôt.)

17. tematický celok: Dramatická literatúra - tragická dráma

Povinní autori a diela:

Sofokles: Antigona;
W. Shakespeare: Hamlet;
I. Bukovčan: Kým kohút nezaspieva.

Odporúčani autori a diela:

W. Shakespeare: Romeo a Julia;
P. Corneille: Cid;
F. Schiller: Úklady a láska, Mária Stuartová;
V. Hugo: Hernani;
A. S. Puškin: Boris Godunov;
E. O'Neill: Túžba pod brestmi;
P. O. Hviezdoslav: Herodes a Herodias;
I. Stodola: Bačova žena; J. Barč-Ivan: Matka.

18. tematický celok: Lyrická poézia – čistá lyrika

Povinní autori (zbierka podľa vlastného výberu):

I. Krasko,
R. Dilong.

Odporúčani autori (zbierka podľa vlastného výberu):

J. Kostra,
V. Beniak,
Š. Moravčík,
P. Verlaine,
S. Jesenin,
Ch. Morgenstern

19. tematický celok: Netradičná epická próza – prúd autorovho vedomia

Povinní autori a diela:

D. Dušek: Kufor na sny.

Odporúčani autori a diela:

Alain-Fournier: Veľký Meaulnes;
F. Kafka: Proces; Premena;
W. Faulkner: Neodpočívaj v pokoji;
A. Camus: Cudzinec, Mor;
T. Capote: Raňajky u Tiffanyho;
J. C.-Hronský: Pisár Gráč;
D. Tatarka: Panna zázračnica;
R. Sloboda: Narcis;
D. Mítana: Psie dni.

20. tematický celok: Lyrická poézia – automatický text

Povinní autori (zbierka podľa vlastného výberu):

R. Dilong.

Odporúčani autori (zbierka podľa vlastného výberu):

R. Fabry,
P. Bunčák,
J. Stacho,
Š. Moravčík
G. Apollinaire: Pásmo;
V. Chlebnikov: Deň modrých medved'ov;
J. Suchý – texty piesní, vlastný vyber.

21. tematický celok: Dramatická literatúra – absurdná dráma

Povinní autori a dielo:

M. Lasica – J. Satinský: Soirée.

Odporúčani autori:

V. Havel,
S. Štepka,
S. Beckett: Čakanie na Godota.

22. tem. celok: Veľká epická próza – retrospektívny kompozičný postup

Povinní autori a diela:

A. Bednár: Kolíska;
L. Mňačko: Ako chutí moc;
J. D. Salinger: Kto chytá v žite.

Odpoučaní autori a diela:

A. Bednár: Susedia, Sklený vrch;
L. Mňačko: Smrť sa volá Engelchen;
J. C. Hronský: Svet na Trasovisku;
L. Ťažký: Pivnica plná vlkov;
E. M. Remarque: Čas žitia, čas umierania;
A. Moravia: Vrchárka;
A. I. Solženicyn: Jeden deň Ivana Denisoviča;
G. Green: Tichý Američan;
J. Braine: Miesto hore;
J. Steinbeck: Na východ od raja.

23. tematický celok: Súčasná lyrická poézia

Povinní autori (zbierka podľa vlastného výberu):

M. Válek: Dotyky
M. Rúfus.

Odporúčani autori a diela:

P. Bunčák: Prostá reč;
J. Stacho: Dvojramenné čisté telo;
V. Turčány,
J. Urban,
D. Hevier – vlastný vyber.

24. tematický celok: Súčasná epická próza – postmoderna

Odporúčani autori a diela:

D. Tatarka: Démon súhlasu;
L. Feldek: Van Stiphout;
J. Lenčo: Rozpamätávanie;
R. Sloboda: Narcis;
D. Mitana: Psie dni;
D. Dušek: Kufor na sny;
L. Mňačko: Súdruh Munchhausen;
M. Kundera: Žart;
M. Frisch: Homo faber;
J. Fowles: Milenka francúzskeho poručíka;
U. Eco: Meno ruže;
A. Carpentier: Stratené kroky;
V. Nabokov: Smiech v tme.

25. tematický celok: Súčasná epická próza – fantastická a sci-fi próza

Odporúčani autori a diela:

J. Verne: Cesta na Mesiac;
K. Čapek: Krakatit;
O. Neff: Tma;
A. Sapkowski: Zaklínač;

F. Herbert: Duna;
J. R. R. Tolkien: Pán prsteňov;
S. Lem: Solaris;
J. Rowlingová: Harry Potter;
Douglas Adams: Stopárov sprievodca po galaxii;
A. C. Clark: 2001: Vesmírna odysea.

26. tematický celok: Súčasná epická próza – detektívny román

Odporúčani autori a diela:

R. Chandler: Dáma v jazere;
D. Hammet: Sklený kľúč;
J. Upfield: Zánik jazera;
V. Astafiov: Smutná detektívka.

27. tematický celok: Všeobecné otázky literatúry

28. tematický celok: Dejiny literatúry